

Тематско поглавље 2

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Проф. др Велиборка Богдановић
Грађевинско-архитектонски факултет
Универзитета у Нишу
veliborka@gaf.ni.ac.rs

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Енергетски ефикасна зграда

- Што мања потрошња енергије у зградама, уз финансијску уштеду за крајњег корисника
- Остваривање повољних комфора у згради
- Што мањи трошкови одржавања и продужење века трајања зграде
- Допринос заштити животне средине; што мања емисија штетних гасова; допринос спречавању глобалних климатских промена; одрживи развој

(У Правилнику о е.е. зграда је другачије дефинисано)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Појаве:

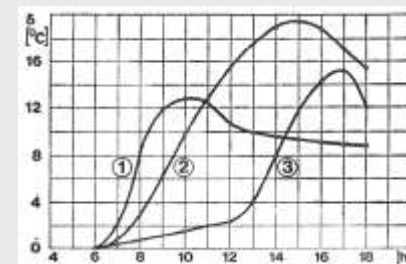
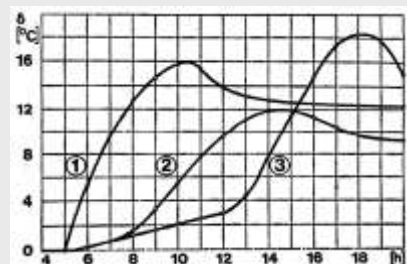
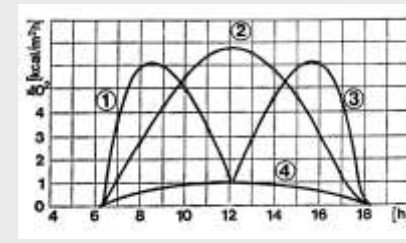
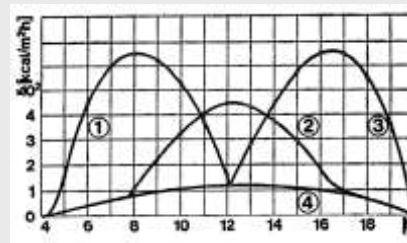
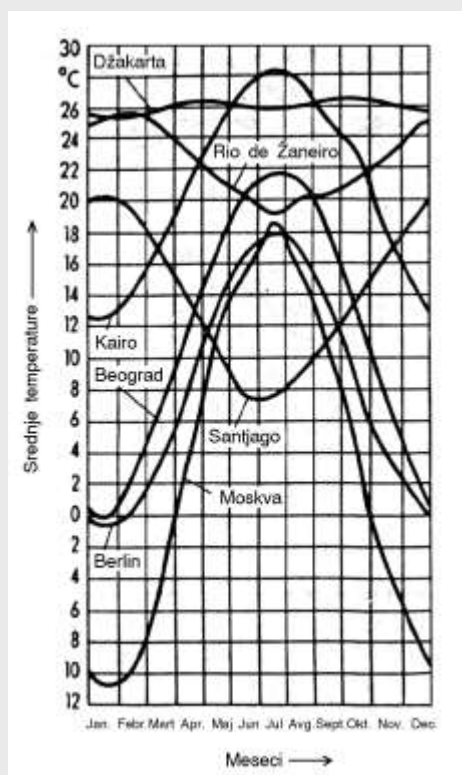
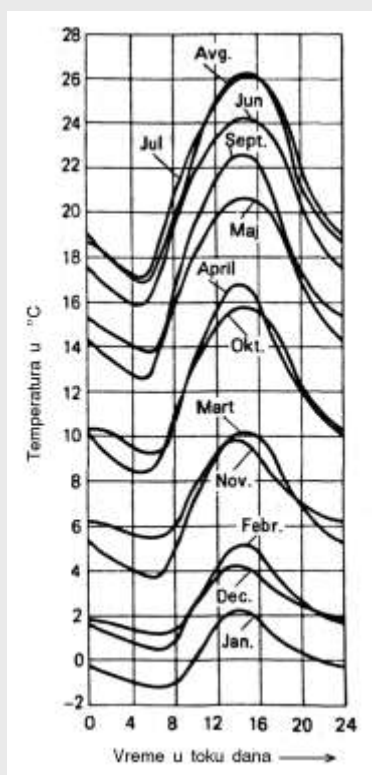
- топлота, хладноћа
- вода и влага
- сунчево зрачење
- ветар
- бука
- .....

Условљене:

- ***Локацијом и микролокацијом зграде***
- ***Наменом зграде***

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Климатски услови

Средњи дневни **ток температура** у Београду и годишње температуре ваздуха у неким градовима

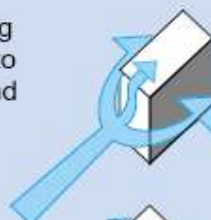
Дневно **осунчање** вертикалне површине (горе) и временски ток температура (доле) на 4752': 21. јуна, 21. марта і 21. септембра; оријентација: крива 1-ка истоку, 2-ка југу, 3-ка западу, крива 4-ка северу

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Климатски и микроклиматски услови

- ветар

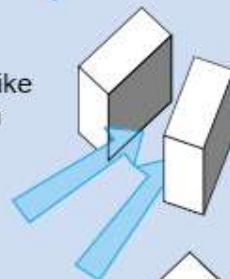
1. Orientate long axis parallel to dominant wind

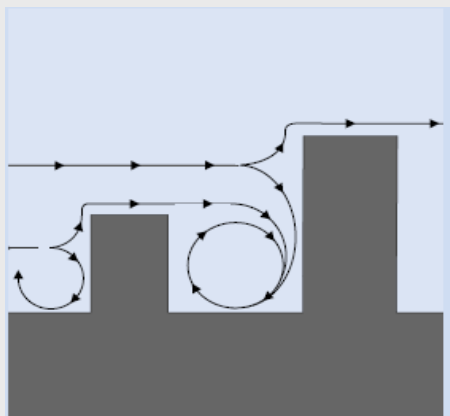
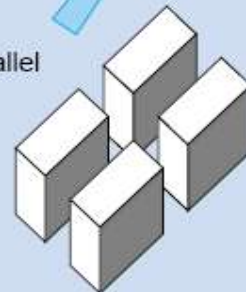
2. Avoid large flank walls facing dominant wind

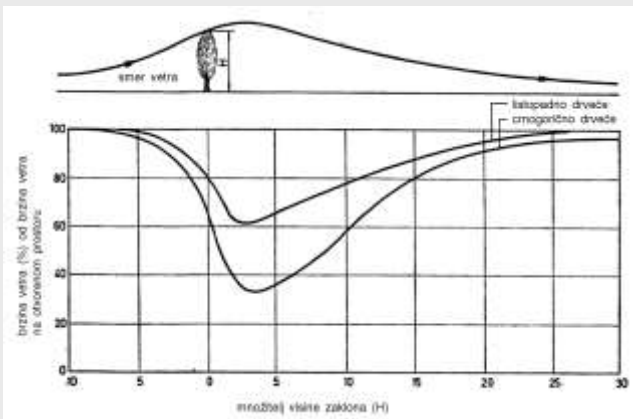
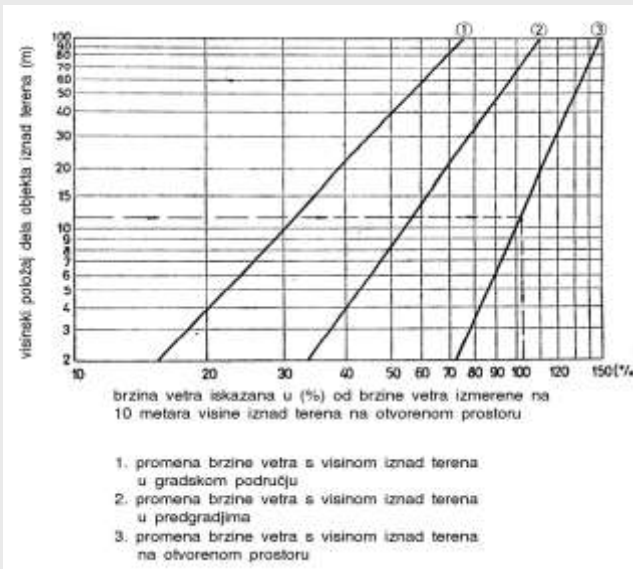
3. Avoid funnel-like gaps between buildings

4. Avoid long, parallel rows of smooth faced buildings.

Turbulent wind conditions around tall buildings.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Појаве

- топлота, хладноћа
- вода и влага
- сунчево зрачење
- ветар
- бука
- .....

- Топлотни губици и добици
- Осветлење
- Инфилтрација ваздуха

- Кондензација водене паре у конструкцијама
- Површинска кондензација
- Дилатирање

Последице

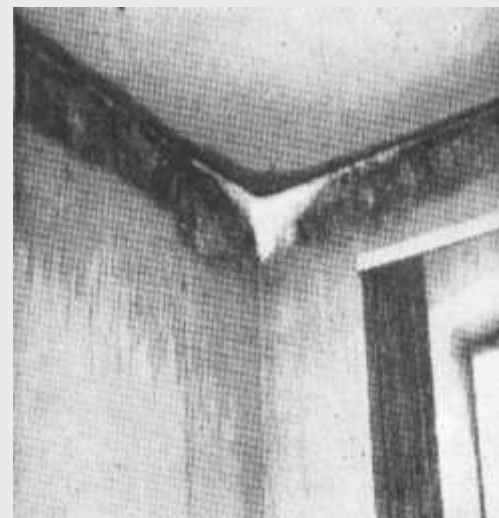
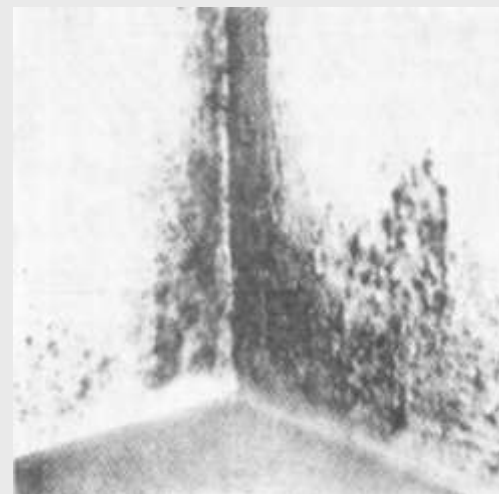
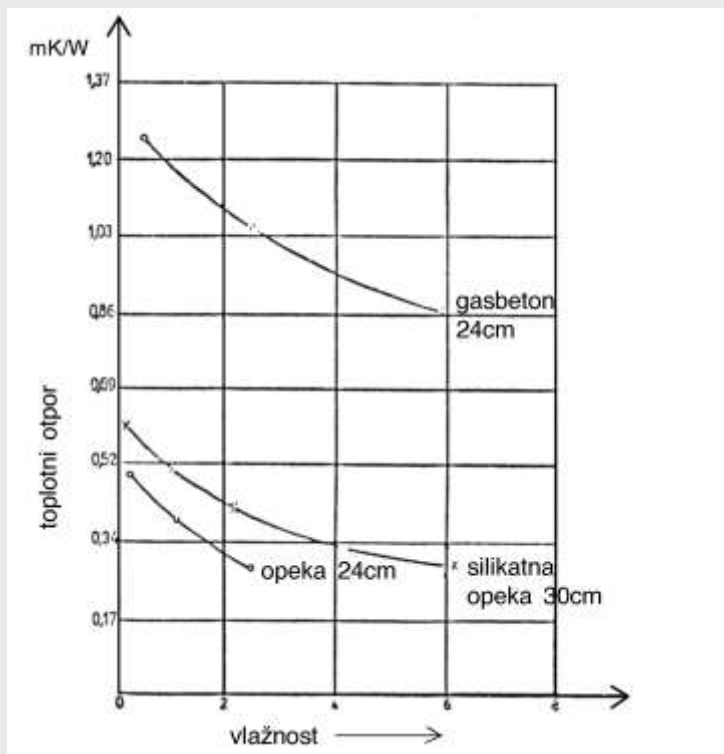
- Утицај на **комфоре**
- Утицај на **потрошњу енергије** - за грејање, за хлађење
- Утицај на **природно осветлење**
- Утицај на **природну вентилацију**

- Неповољни здравствено-хигијенски услови (плесни, гљивице,)
- Смањење изолацијских способности материјала
- Грађевинске штете (пукотине, отпадање облога, корозија метала, труљење, разарање...)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Поседице

- смањење изолацијске способности материјала и
- буђ и лед у угловима, ...

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- Енергетска –нафтна криза 70-их година
- Зграде-велики потрошачи енергије
- Смањење енергетских ресурса
- Угрожавање глобалне климе и загађење животне средине
- Економска нерационалност

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

• **Одрживи развој и енергетска ефикасност зграда**

Одрживи развој задовољава наше потребе данас, без спречавања могућности остваривања својих потреба будућим генерацијама.

- контрола-што мања потрошња енергије, поготово фосилних горива, у циљу смањења ослобађања штетних гасова, који доприносе загађењу животне средине и климатским променама

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- Власнички
- Услови регулативе
- Урбанистички
- Архитектонски
- Експлоатација
- Едукација

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Низ докумената енергетског сектора ЕУ везано је, индиректно или директно, за енергетску ефикасност зграда, са захтевима у разним областима, као што су:

- енергетска ефикасност у зградарству,
- енергетске перформансе зграде-минимални захтеви,
- обновљиви извори енергије,
- контрола термотехничких постројења и ситема за хлађење,
- ограничење емисије угљен диоксида,
- сертификација зграда и независни ситем контроле сертификације, ...

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Наша регулатива:

- Од 1970. до 1998. - стандарди који дефинишу и ограничавају параметре од значаја за потрошњу енергије, комфор и спречавање појава грађевинских штета, по основу: коефицијената пролаза топлоте конструкција, дифузије, топлотне стабилности конструкција за летњи период, специфичних топлотних губитака зграда; обухваћена и реконструкција зграда.
- ***2009. – закон о планирању и изградњи-први пута дефинисана енергетска ефикасност зграда***
- ***Правилник о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС”,бр. 61/2011)***
- ***Правилник о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда („Службени гласник РС”,бр. 61/2011 и 3/2012)***

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

ЗАКОН О ПЛАНИРАЊУ И ИЗГРАДЊИ

(“Сл. Гласник РС” бр. 72/2009, 81/2009 и 24/2011)

Начела за уређење и коришћење простора

Члан 3.

Уређење и коришћење простора заснива се на начелима: **одрживог развоја**; подстицању равномерног регионалног развоја; усклађености социјалног развоја, **економске и енергетске ефикасности и заштите и ревитализације животне средине и градитељског наслеђа, природних, културних и историјских вредности**; реализације развојних приоритета и **обезбеђења услова за рационално коришћење необновљивих природних ресурса и обновљивих извора енергије; ...**

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Унапређење енергетске ефикасности Енергетска својства објекта

Члан 4.

Објекат који се у смислу посебног прописа сматра објектом високоградње (у даљем тексту: објекти високоградње), у зависности од врсте и намене, мора бити пројектован, изграђен, коришћен и одржаван на начин којим се обезбеђују **прописана енергетска својства.**

Прописана енергетска својства утврђују се издавањем **сертификата о енергетским својствима објекта** који издаје овлашћена организација која испуњава прописане услове за издавање сертификата о енергетским својствима објекта.

Сертификат о енергетским својствима објекта чини саставни део Техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

Испуњеност услова из става 2. овог члана посебним решењем утврђује Министар надлежан за послове грађевинарства.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

унапређење енергетске ефикасности јесте смањење потрошње свих врста енергије, уштеда енергије и обезбеђење одрживе градње применом техничких мера, стандарда и услова планирања, пројектовања, изградње и употребе објеката;

енергетска својства објекта јесу стварно потрошена или оцењена количина енергије која задовољава различите потребе које су у вези са стандардизованим коришћењем објекта (што укључује грејање, припрему топле воде, хлађење, вентилацију и осветљење);

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

зграда јесте објекат са кровом и спољним зидовима, изграђена као самостална употребна целина која пружа заштиту од временских и спољних утицаја, а намењена је за становање, обављање неке делатности или за смештај и чување животиња, робе, опреме за различите производне и услужне делатности и др. **Зградама се сматрају и објекти који имају кров, али немају (све) зидове (нпр.настрешнице)**, као и објекти који су претежно или потпуно смештени испод површине земље (склоништа, подземне гараже и сл.);

техничка документација јесте скуп пројеката који се израђују ради: утврђивања концепта објекта, разраде услова, начина изградње објекта и за потребе одржавања објекта;

изградња објекта јесте скуп радњи који обухвата: претходне радове, израду и контролу техничке документације, припремне радове за грађење, грађење објекта и стручни надзор у току грађења објекта; **грађење** јесте извођење грађевинских и грађевинско-занатских радова, уградња инсталација, постројења и опреме;

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

реконструкција јесте извођење грађевинских и других радова на постојећем објекту којима се: утиче на стабилност и сигурност објекта; мењају конструктивни елементи или технолошки процес; мења спољни изглед објекта; повећава број функционалних јединица; утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја, заштите од пожара и животне средине; мења режим вода; утиче на заштиту природног или непокретног културног добра и његове заштићене околине;

доградња јесте извођење грађевинских и других радова којима се изграђује нови простор уз, испод или над постојећим објектом (надзиђивање) и са њим чини грађевинску, функционалну или техничку целину;

инвестиционо одржавање је извођење грађевинско-занатских, односно других радова зависно од врсте објекта у циљу побољшања услова коришћења објекта у току експлоатације;

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

адаптација јесте извођење грађевинских и других радова на постојећем објекту, којима се: врши промена организације простора у објекту, врши замена уређаја, постројења, опреме и инсталација истог капацитета, а којима се не утиче на стабилност и сигурност објекта, не мењају конструктивни елементи, не мења спољни изглед и не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја, заштите од пожара и животне средине;

санација јесте извођење грађевинских и других радова на постојећем објекту којима се врши поправка уређаја, постројења и опреме, односно замена конструктивних елемената објекта, којима се не мења спољни изглед, не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине и не утиче на заштиту природног и непокретног културног добра, евидентиране непокретности добра које ужива претходну заштиту, његове заштићене околине, осим конзерваторских и рестаураторских радова;

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

ПРАВИЛНИК О ЕНЕРГЕТСКОЈ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописују: **енергетска својства** и начин израчунавања топлотних својстава објеката високоградње, као и енергетски захтеви **за нове и постојеће објекте**.

Одредбе овог правилника **не примењују се на**: зграде за које се не издаје грађевинска дозвола; зграде које се граде на основу привремене грађевинске дозволе, као и зграде које се граде на основу грађевинске дозволе за припремне радове; радионице, производне хале, индустријске зграде које се не греју и не климатизују; зграде које се повремено користе током зимске и летње сезоне (мање од 25% времена трајања зимске односно летње сезоне).

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

ПРАВИЛНИК О ЕНЕРГЕТСКОЈ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

(“Сл. Гласник РС”, бр. 61/2011)

Члан 3.

“Овај правилник примењује се на:

- 1) изградњу нових зграда;
- 2) реконструкцију, доградњу, обнову, адаптацију, санацију и енергетску санацију постојећих зграда;
- 3) реконструкцију, адаптацију, санацију, обнову и ревитализацију културних добара и зграда у њиховој заштићеној околини са јасно одређеним границама катастарских парцела и културних добара, уписаних у Листу светске културне баштине и објеката у заштићеним подручјима, у складу са актом о заштити културних добара и са условима органа, односно организације надлежне за послове заштите културних добара;
- 4) зграде или делове зграда које чине техничко-технолошку или функционалну целину, а које се продају или дају у закуп. “

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

зграда је грађевина с кровом и зидовима у којој се користи енергија ради остваривања одређених термичких параметара средине, намењена боравку људи, односно смештају животиња, биљака и ствари, обављању неке делатности, а састоји се од грађевинских елемената, техничких система и уређаја и уграђене опреме; **зградама се** сматрају и делови зграде који су пројектовани или намењени за засебно коришћење и одвојени термичким омотачем од осталих делова згаде;

нова зграда је зграда пројектована у складу са овим правилником;

постојећа зграда је зграда изграђена на основу грађевинске дозволе или другог одговарајућег акта, као и свака друга зграда која се користи у складу са Законом о планирању и изградњи;

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

енергетски ефикасна зграда је зграда која троши минималну количину енергије уз обезбеђење потребних услова комфора у складу са овим правилником;

Енергетска ефикасност зграде је остварена ако су испуњена следећа својства зграде:

- 1) обезбеђени минимални услови комфора
- 2) потрошња енергије за **грејање**, хлађење, припрему топле санитарне воде, вентилацију и осветљење зграде не прелази дозвољене максималне вредности по m^2 дефинисане правилником

енергетски пасош зграде је документ који приказује енергетска својства зграде и који има прописани садржај и изглед према Правилнику о енергетској сертификацији зграда, а издаје га овлашћена организација која испуњава прописане услове за издавање а о енергетским својствима објеката;

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

енергетска санација зграде јесте извођење грађевинских и других радова на постојећој згради, као и поправка или замена уређаја, постројења, опреме и инсталација истог или мањег капацитета, а којима се не утиче на стабилност и сигурност објекта, не мењају конструктивни елементи, не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја, не утиче на заштиту од пожара и заштиту животне средине, али којима може да се мења спољни изглед уз потребне сагласности, у циљу повећања енергетске ефикасности зграде;

обимнија обнова јесте извођење грађевинских и других радова на адаптацији или санацији на постојећој згради када је: укупна предрачунска вредност радова на обнови већа од 25% вредности зграде, искључујући вредност земљишта на којој се зграда налази; више од 25% површине омотача зграде подрвгнуто енергетској санацији уз **поштовање обликовне и функционалне целовитости делова зграде;**

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

зграда са више енергетских зона је зграда која има више посебних делова за које је, сходно овом правилнику, потребно израдити посебне енергетске сертификате (у даљем тексту: енергетске пасоше) и то:

- (1) која се састоји од делова који чине техничко-технолошке и функционалне целине, које имају различиту намену па сходно томе имају могућност одвојених система грејања и хлађења или се разликују по унутрашњој пројектној температури за више од 4°C,
- (2) код које је више од 10% нето површине зграде у којој се одржава контролисана температура друге намене,
- (3) код које делови зграде, који су техничко-технолошке и функционалне целине, имају различите термотехничке системе и/или битно различите режиме коришћења термотехничких система;

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- *брото развијена грађевинска површина* јесте збир површина свих надземних етажа зграде, мерених у нивоу подова свих делова објекта - спољне мере ободних зидова (са облогама, парапетима и оградама). У бруто грађевинску површину **не рачунају се површине у оквиру система двоструких фасада, стакленика, површине које чине термички омотач зграде. У бруто развијену грађевинску површину не обрачунава се код хетерогених зидова дебљина термоизолације преко 5 cm, а код хомогених зидова дебљина зида већа од 30 cm** уз постизање, овим правилником прописаних услова енергетске ефикасности зграда;

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Енергетска својства и начини израчунавања топлотних својстава утврђују се за следеће категорије зграда:

- 1) стамбене зграде са једним станом;
- 2) стамбене зграде са два или више станова;
- 3) управне и пословне зграде;
- 4) зграде намењене образовању и култури;
- 5) граде намењене здравству и социјалној заштити;
- 6) зграде намењене туризму и угоститељству;
- 7) зграде намењене спорту и рекреацији;
- 8) зграде намењене трговини и услужним делатностима;
- 9) зграде мешовите намене;
- 10) зграде за друге намене које користе енергију.

Коришћење ових зграда разликује се током дана, месеца и године.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- **Елаборат енергетске ефикасности** је елаборат који обухвата прорачуне, текст и цртеже, израђен у складу са овим правилником и саставни је део техничке документације која се прилаже *уз захтев за издавање грађевинске дозволе, или уз захтев за издавање решења, којим се одобрава извођење радова на адаптацији или санацији објекта, као и енергетској санацији.*

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Енергетска ефикасност зграде је остварена ако су испуњена следећа својства зграде:

- 1) обезбеђени **минимални услови комфора** дати у Прилогу 5— Услови комфора, који је саставни део овог правилника;
- 2) **потрошња енергије за грејање, хлађење, припрему топле санитарне воде, вентилацију и осветљење зграде не прелази дозвољене максималне вредности по m^2 дате у Прилогу 6**— Методологија одређивања енергетских перформанси зграда: одређивање годишње потребне топлоте за грејање, укупне годишње финалне и примарне енергије, годишње емисије CO₂, референтни климатски подаци и препоручене вредности улазних параметара за прорачун, који је саставни део овог правилника.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- Прорачуни се раде на основу **климатских података** датих у правилнику:
  - Спољње пројектне температуре $\vartheta_{H,e}$ за неке градове у Републици Србији
  - Број степен дана за грејање и средње температуре ϑ_{mn} за места у Републици Србији
  - Средње суме Сунчевог зрачења и средња Месечна температура спољног ваздуха
  - Пројектне спољње температуре за анализу дифузије водене паре; зоне А и Б
- **Укинуте климатске зоне из стандарда SRPS U.J5.600**

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Уз испуњење енергетске ефикасности зграде потребно је задовољити и све услове комфора:

услови комфора су сви они услови у згради у којима се нека особа осећа угодно:

- ***топлотни,***
- ***ваздушни,***
- ***светлосни/визуелни***
- ***звучни***

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Правилник,

- **топлотни комфор** представља психолошко стање које одговара угодном осећају топлотних услова у простору, односно, којима је постигнута топлотна равнотежа организма.

Објективни параметри топлотног комфора:

- температура ваздуха,
- средња температура зрачења површина,
- брзина кретања ваздуха и
- влажност ваздуха.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

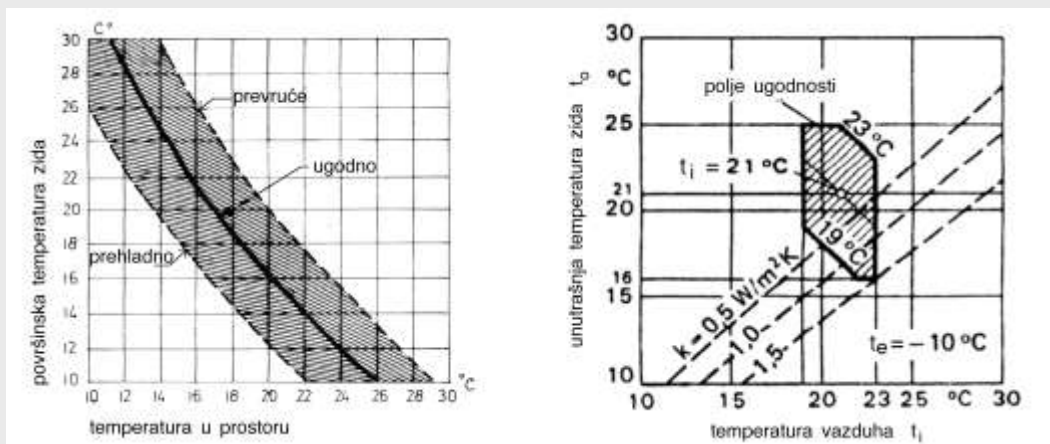
Температура унутрашњег ваздуха

- За средњеевропску климу и нормално обучене људе у седећем положају, без физичког рада, повољна температура унутрашњег ваздуха:
  - у току зиме **20-22°C**,
  - за време лета **22-24°C**.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

• **Температура унутрашњих површина омотача просторије**

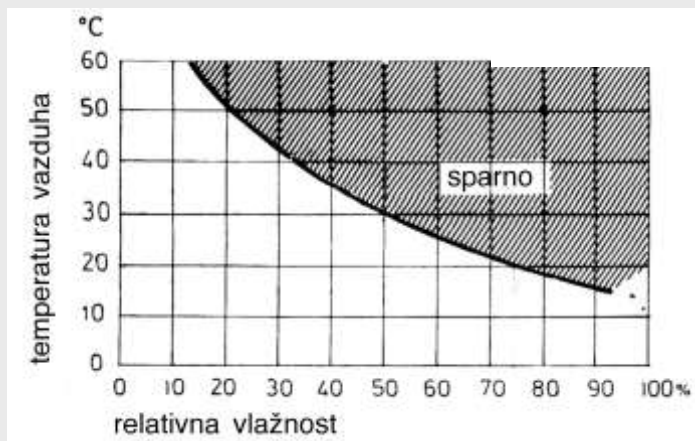
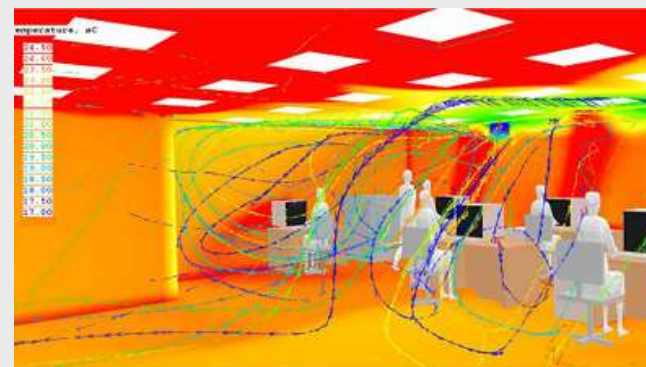

• **Радијациона температура** представља просечну вредност температура унутрашњих површина омотача просторије.

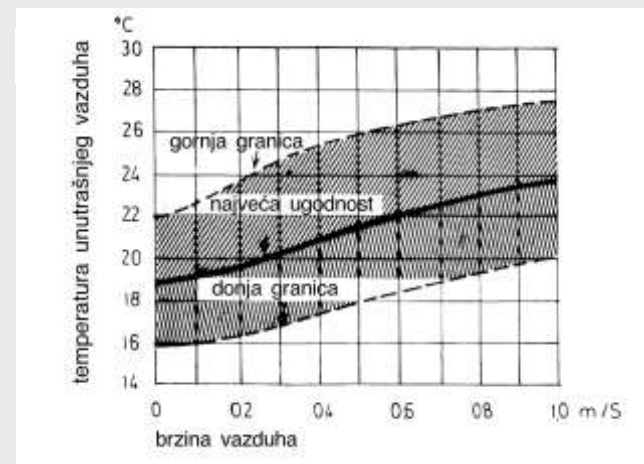
• **Осетна-амбијентална температура** је она која се осећа у неком амбијенту. Зависи од температуре унутрашњег ваздуха и радијационе температуре.

- Обезбеђење тих температура условљено је:
- климом и микроклимом,
- тоplotно-заштитним карактеристикама омотача просторије зграде,
- енергијом за грејање, или хлађење.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Релативна влажност унутрашњег ваздуха до 70% је погодна, при уобичајеним температура унутрашњег ваздуха

Брзина струјања ваздуха у просторији 0,15 до 0,20 m/s, неће угрозити топлотну угодност

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Топлотни комфор се обезбеђује током целе године пројектовањем зграде у складу са мерама енергетски ефикасне архитектуре и другим неопходним архитектонско-грађевинским решењима:

- 1) правилним димензионисањем елемената омотача;
- 2) заштитом од сунчевог зрачења;
- 3) коришћењем термичке масе;
- 4) пасивним/природним ноћним хлађењем;
- 5) топлотним зонирањем зграде;
- 6) обликовањем зграде, и/или сенилима или засторима у периоду прегревања, спречити утицај директног сунчевог зрачења;

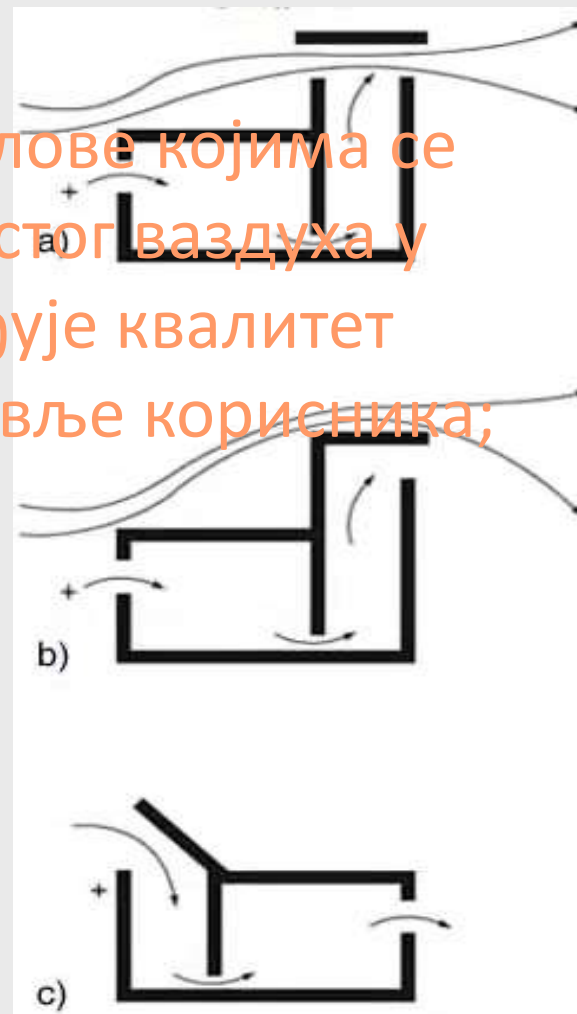
Овим наведеним пасивним мерама обезбедити да се температуре у згради одржавају у границама комфора у зависности од намене објекта дефинисаног овим правилником.

.....

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- **ваздушни комфор** представља услове којима се обезбеђује потребна количина чистог ваздуха у згради односно којима се обезбеђује квалитет ваздуха који је без ризика по здравље корисника;

- одговарајућа изменом ваздуха (број измена ваздуха на сат), у зависности од намене просторије и зграде.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Ваздушни комфор – квалитет ваздуха у зградама обезбеђују:

1) архитектонске мере

- (1) зграде пројектовати тако да максимално користе природну вентилацију, тежити омогућавању попречне вентилације;
- (2) предвидети системе контроле природне вентилације како би се избегао негативни осећај промаје.

2) системи за контролу квалитета ваздуха

- (1) препоручује се уградња система принудне (вештачке) вентилације са прописаним бројем измена на час, где није могуће постићи захтеване карактеристике ваздушног комфора простора природном вентилацијом;
- (2) довођење свежег ваздуха принудном вентилацијом регулише се према стварним потребама оптерећености и времену када се корисници налазе у просторији; ....

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- **светлосни комфор (визуелни)** представља услове који омогућавају добро виђење, тачно и брзо опажање уз минимално напрезање очију;

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Значај природне светлости

- ***биолошки*** - утицај на здравље
- ***социолошки***-осећај комфора, утицај на радни учинак
- ***економски***-уштеда енергије
- ***еколошки*** –смањење емисије CO₂

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Светлосни комфор у згради обезбеђује се увођењем природног светла и вештачким осветљењем.

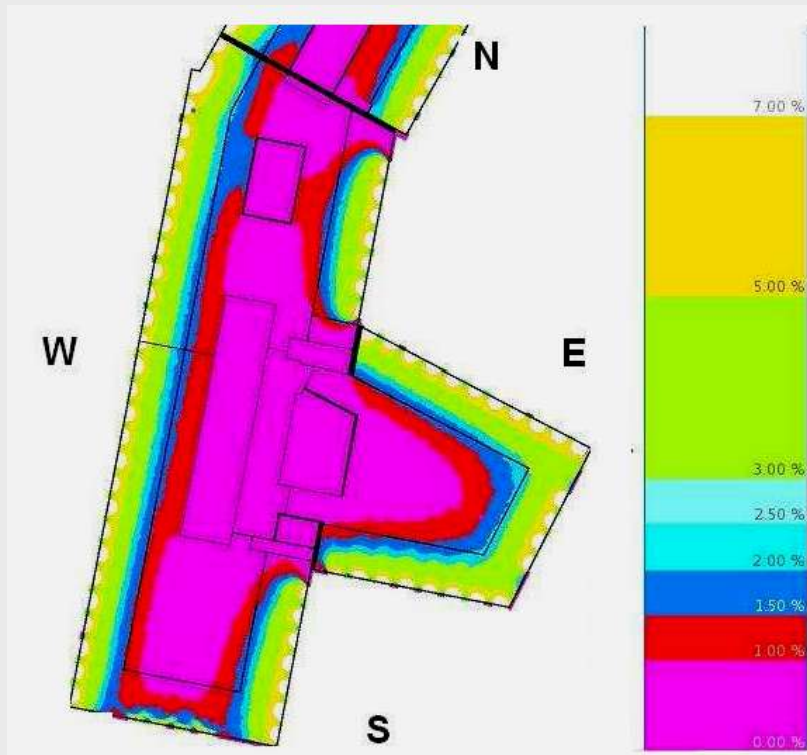
Увођењем природног светла:

- 1) применити мере неопходне за максимално увођење дневне светлости у просторије уз минимално коришћење вештачког осветљења;
- 2) лети обезбедити максималан упад дифузног и минималан упад директног сунчевог зрачења употребом сенила и застора;
- 3) системи заштите од сунчевог зрачења морају да омогуће довољну количину дневне светлости у просторијама без коришћења вештачког осветљења;
- 4) обезбедити ефикасну контролу бљеска од сунчевог зрачења уз задржавање прописаног нивоа осветљености;

Интензитет вештачког осветљења просторија треба да буде пројектован у складу са наменом.

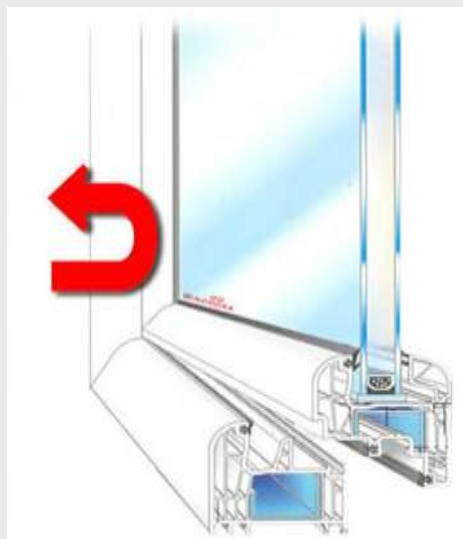
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Лоша осветљеност природним светлом у згради, услед примене прозора са стаклима неодговарајуће пропустљивости светлости.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- **звучни комфор** представља услове у којима је ниво буке у просторији такав да не изазива осећај непријатности
  - **Извори буке-бука у радној средини, бука у животној средини**
  - **Штетне последице; здравље-физиолошки и психички**
  - **Ниво буке, прописано-закони и правилници**
  - **Звучна заштита од ваздушног и структурног звука**
  - **На термичком омотачу, прозори су „акустичке рупе,,**

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Звучни комфор који се односи на људе и као пријемнике и као изворе звука постиже се следећим мерама:

- 1) адекватном изолацијом од ваздушног звука унутрашњих грађевинских елемената (зидови, таванице, врата);
- 2) адекватном изолацијом од ваздушног звука спољашњих грађевинских елемената (спољашњи зидови, фасадни отвори, кровни омотачи);
- 3) адекватном изолацијом подова и зидова од звука удара;
- 4) прихватљивим нивоом звучног притиска звукова у просторијама, укључујући и било који звук који се користи за маскирање преслушавања;
- 5) адекватним акустичким одзивом просторија или простора којим се одређује чујност и квалитет корисних звукова;
- 6) адекватним пројектовањем система инсталација које не смеју да наруше претходно наведене грађевинске и архитектонске мере за постизање звучног комфора.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

Нове зграде

Члан 54. *Локацијска дозвола* се издаје решењем, за објекте за које се по овом закону издаје грађевинска дозвола, а садржи све **услове и податке** потребне за израду **техничке документације**, у складу са важећим планским документом.

Члан 118. *Идејни пројекат* садржи ситуационо решење и податке о: **микролокацији објекта; функционалним, конструктивним и обликовним карактеристикама објекта;** техничко-технолошким и експлоатационим карактеристикама објекта;...

Члан 119. *Главни пројекат* израђује се за потребе грађења објекта и **прибављања грађевинске дозволе** и садржи друге пројекте, елаборате и податке зависно од намене објекта...

**Локацијска
дозвола**

Идејни пројекат

**Главни
пројекат**

енергетска ефикасност

**Елаборат
енергетске
ефикасности**

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- **Постојеће зграде**

- **Са** грађевинском дозволом -по процедури као нове зграде

- **Без** грађевинске дозволе

- *на основу Закона* (реконструкција, адаптација, санација, инвестиционо одржавање)

- *на основу Правилника* (реконструкција, адаптација, санација, енергетска санација, обимнија обнова)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

- **Постојеће зграде**

- **Без** грађевинске дозволе

Члан 144

Посебна врста објеката, односно радова за које није потребно прибављати акт надлежног органа за градњу, односно акт за извођење радова јесу: радови на текућем одражавању објекта или стана;

.....
соларни колектори и сл.);

Члан 145.

Грађење објеката из члана 2. тач. 24) и 24а) овог закона, извођење **радова на инвестиционом одржавању** објекта и уклањању препрека за особе са инвалидитетом, ..., **реконструкција, адаптација, санација**, промена намене објекта без извођења грађевинских радова, односно промена намене објекта, извођење радова на раздвајању или спајању пословног или стамбеног простора,

.....
изграђену водоводну, канализациону, гасну и сл. мрежу; компресорске јединице за гас, уређаји за испоруку гаса, **соларни колектори и соларне ћелије**, типски топловодни прикључци, грађење зиданих ограда, **врше се на основу решења којим се одобрава извођење тих радова**, односно промена намене објекта, које издаје орган надлежан за издавање грађевинске дозволе.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДА

• *Постојеће зграде*

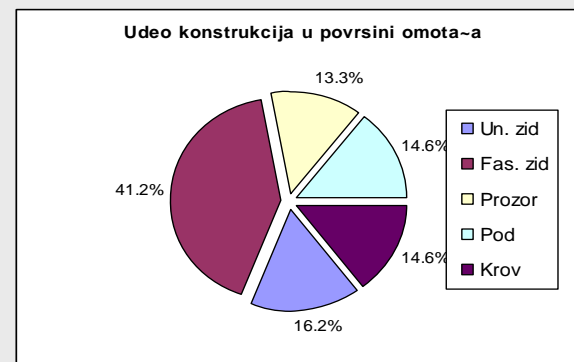
1. Анализа енергетских својстава зграде
2. Анализа потенцијала за унапређење енергетске ефикасности и предлог мера
3. Вредновање предложених мера-3Е форма (енергија, економија, екологија)

• *потенцијал за унапређења ее*

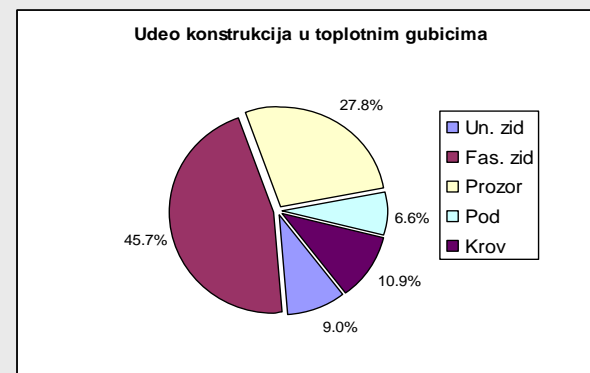
- Најчешће су највећи топлотни губици кроз прозоре, али и...

Постојећа зграда грађена 70-их год.

Удео конструкција у површини термичког омотача

Удео конструкција т. омотача у трансм. топл. губицима